

เรื่อง “ศิลปะสมัยทวาราวดี”

ตามจดหมายเหตุของนักพรตจีนที่ชื่อว่า เหียนจิ้ง (Hiuan Tsang) ได้กล่าวว่า
ระหว่างประเทศ กัมพูชาและประเทศพม่ามีอาณาจักรแห่งหนึ่งมีชื่อว่า โทโลโปตี (Tolopoti) หรือทวาราวดีนั่นเอง
โดยเข้าใจกันว่าศูนย์กลางของอาณาจักรทวาราวดีอยู่ที่นครปฐม
โดยมีเมืองต่าง ๆ ร่วมสมัยอยู่หลายเมือง เช่น ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ลพบุรี
กาฬสินธุ์ เมืองทั้งหลายดังกล่าวแล้วนี้มีการค้นพบ ศิลปวัตถุและ

ประติมากรรม

ได้แก่พระพุทธรูป พระพิมพ์ เครื่องปั้นดินเผาและ
มีทั้งประทับนั่ง และยืน ลักษณะของพระพุทธรูป
สมัยทวาราวดีมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีขมวดพระเกศใหญ่
พระพักตร์แบบพระนางทำเป็นเส้นนูนโค้งติดต่อกัน
จั่งรูปปัทมา พระเนตรโปน พระนาสิกแบน พระโอษฐ์แยะและใหญ่
พระหัตถ์และพระบาทใหญ่ สำหรับพระพิมพ์เริ่มมีขึ้นในอินเดีย
เพื่อเป็นที่ระลึกว่าประชาชนอินเดียที่นับถือ พุทธศาสนาได้ไปบูชาสิ่งเวทมนต์สถานใน
พุทธศาสนา แต่ต่อมาประชาชนอินเดียที่นับถือพุทธศาสนา ได้สร้างขึ้นไว้เป็นที่เคารพบูชา

